

Arkivnr: 2014/927-5
Saksbehandlar: Ingvar Skeie

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Fylkesutvalet		19.05.2015
Fylkestinget		09.06.2015

Finansrapport 1. tertial 2015

Samandrag

Fylkeskommunen si lånegjeld har passert 8,6 mrd. kr. 58,6% av gjelda har fast rente. Fylkeskommunen er dermed lite utsett for renteendringar på kort sikt. Men på lengre sikt kan ein eventuell auke i rentenivået bli ei stor utfordring.

Netto lånegjeld utgjorde ved siste årsskifte 95,9% av driftsinntektene. Dette tilseier at ein i komande økonomiplanar bør leggje opp til å dempe veksten i lånegjelda.

Gjennomsnittleg rentenivå på låneporteføljen har gått ned med 0,22 % i 1. tertial. I 2015 ser det ut til å gå mot ei innsparing i netto renteutgifter på opp mot 15 mill. kr.

Forslag til innstilling

Fylkestinget tek finansrapporten for 1. tertial 2015 til orientering.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Nils Vetlesand
kst. fylkesdirektør økonomi

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg

1 Finansrapport 1 2015

Fylkesrådmannen, 08.05.2015

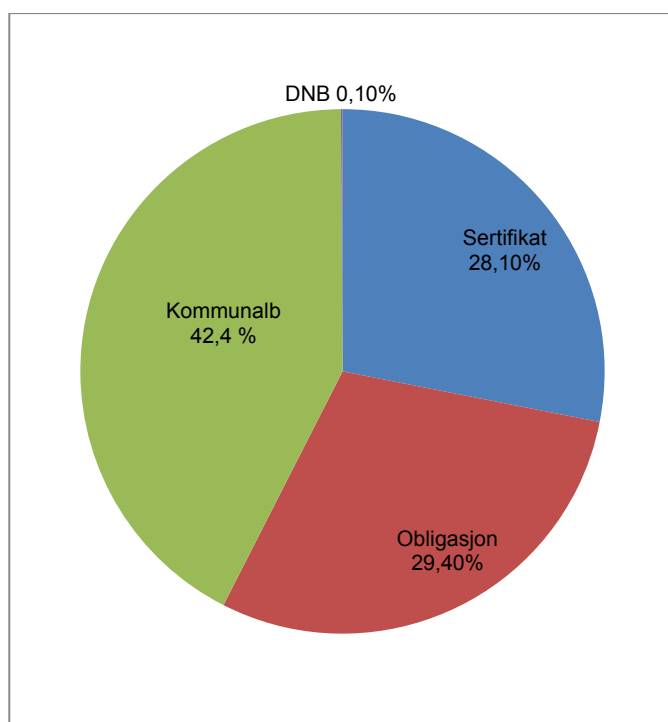
I 1. tertial er det teke opp eit nytt obligasjonslån på 500 mill. kr med fast rente i 7 år (1,8 %).

Lånegjeld

	kr 1 000	
	Fylkeskassen	Bompengeprosjekt
Lånesaldo 1. januar	8 129 145	211 000
Nye låneopptak i 2015	500 000	
Avdrag	0	
Lånesaldo 30. april	8 629 145	211 000

Låna fordeler seg slik på långjevarar:

	Tal lån	Beløp	Andel
Sertifikatlån	7	2 423 000	28,1 %
Obligasjonslån	6	2 535 000	29,4 %
Kommunalbanken	12	3 658 691	42,4 %
DNB	1	12 454	0,1 %
Totalt	26	8 629 145	100,0 %

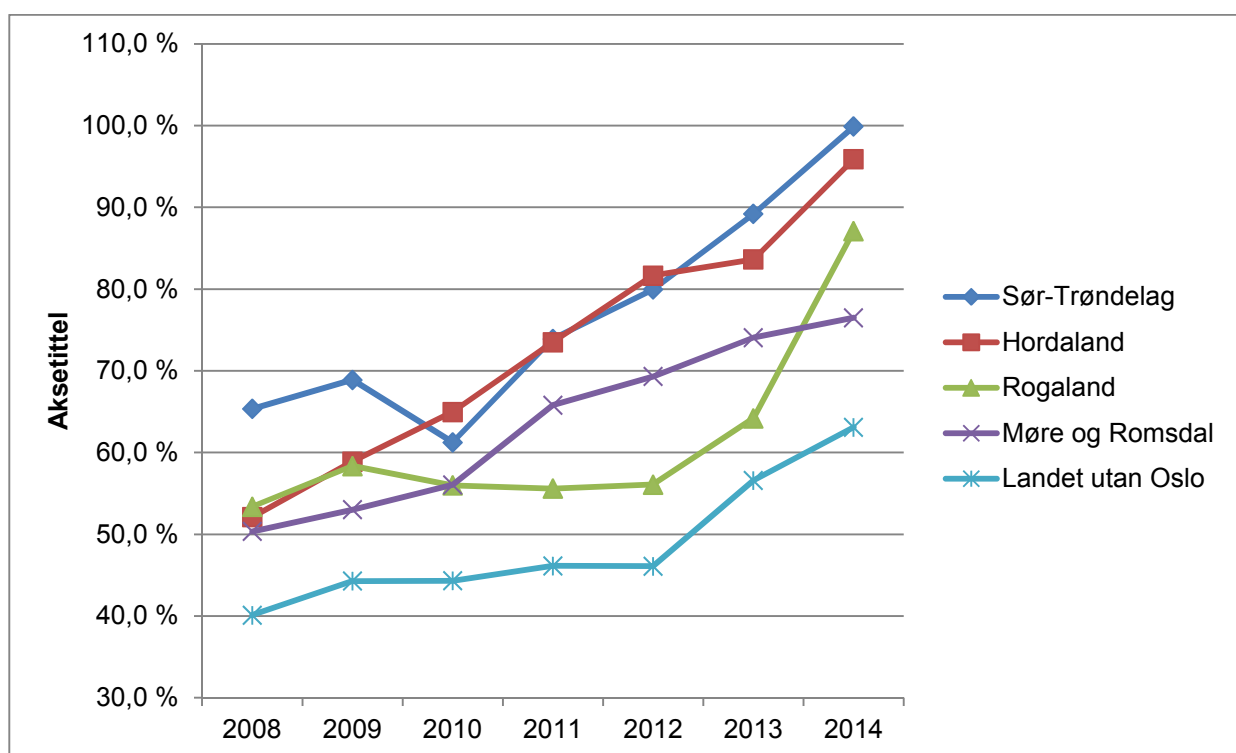
Kommunalbanken er framleis største långjevar for fylkeskommunen med 42,4 % av låna. Men dei to siste åra er det berre teke opp sertifikatlån og obligasjonslån. Kommunalbanken sin del av porteføljen er på veg nedover.

Sertifikatlån og obligasjonslån er lån direkte i marknaden, der banken opptre som mellommann. Sertifikatlån har løpetid på inntil 1 år, medan obligasjonslån har løpetid på over 1 år.

Gjeldsgrad

Diagrammet nedanfor syner netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene for eit utval av fylkeskommunar. Hordaland ligg godt over landsgjennomsnittet, men er ikkje heilt aleine i toppen. Dei førebelse kostra-tala for 2014 viser at Sør-Trøndelag låg høgast med 99,9 %. Hordaland var nummer to med 95,9 %. I gjennomsnitt for fylkeskommunane utgjorde netto lånegjeld 63,1 % av driftsinntektene.

Det er vanskeleg å setje noko eksakt grense for kva som er eit berekraftig gjeldsnivå. Det avheng av mange faktorar, t.d. framtidig inntektsvekst, forventning om utvikling i rentenivå osv. I ein rapport frå Riksrevisjonen (Dokument 3:5 2014-2015) vert grensa for når gjeldsnivået byrjar å bli faretruande høgt sett ved 75 %. Dette tilseier at Hordaland fylkeskommune i komande økonomiplanar bør leggje opp til å dempe veksten i lånegjelda.

Forvaltning av gjeldsporteføljen

I finansreglementet er det bestemt at "halvparten av lånegjelda bør som hovudregel ha fast rente. Andelen fast rente kan likevel variera mellom 40 % og 60 % ut frå om ein finn vilkåra for binding gunstige eller ikkje."

Tabellen nedanfor gjev oversyn over fordelinga mellom fast og flytande rente:

	31. des. 2014			30. apr. 2015		
	Lånesaldo	Andel	Rente	Lånesaldo	Andel	Rente
Lån med fast rente	4 556 000	56,0 %	3,32 %	5 056 000	58,6 %	3,09 %
Lån med flytande rente	3 573 145	44,0 %	2,16 %	3 573 145	41,4 %	1,88 %
Totale lån	8 129 145	100,0 %	2,81 %	8 629 145	100,0 %	2,59 %

Ved utgangen av april hadde 58,6 % av låneporteføljen fast rente.

Pr. dags dato har fylkeskommunen 3 lån i Kommunalbanken og 2 obligasjonslån med fast rente. I tillegg har ein 10 rentebytteavtalar, der ein betaler fast rente og mottar flytande rente. På denne måten sikrar ein renta på lån som er tekne opp med flytande rente.

Gjennomsnittleg rentesats for heile låneporteføljen var 2,59 %. Dette er 0,22 % lågare enn ved årsskiftet.

Renteregulering

Gjennomsnittleg bindingstid på renta skal vere minimum 1 år og maksimum 4 år. Pr 30. april er bindingstida 2,55 år.

Oppstillinga nedanfor viser kor stor del av låneporteføljen som har renteregulering kvart år. 31,8 % av låna vil få regulert renta i løpet av 2015.

År	Beløp	Tal lån	Andel
2015	2 741 145	9	31,8 %
2016	1 512 000	4	17,5 %
2017	725 000	2	8,4 %
2018	555 000	2	6,4 %
2019	951 000	3	11,0 %
2020	705 000	2	8,2 %
2021	620 000	2	7,2 %
2022	820 000	2	9,5 %
Total	8 629 145	26	100,0 %

Løpetid

For å redusere refinansieringsrisikoen, skal låneporteføljen vere diversifisert med omsyn til løpetid. Einskildlån skal aldri utgjera meir enn 20 % av den samla gjeldsporteføljen.

Tabellen nedanfor gjev oversyn over løpetida for låna.

År	Beløp	Tal lån	Andel
2015	1 603 454	6	18,6 %
2016	2 042 000	5	23,7 %
2017	725 000	2	8,4 %
2018	555 000	2	6,4 %
2019	730 000	2	8,5 %
2020	705 000	2	8,2 %
2021	608 000	2	7,0 %
2022-	1 660 691	5	19,2 %
Total	8 629 145	26	100,0 %

Pr. 30. april har fylkeskommunen 7 sertifikatlån. Tre av desse har løpetid på 12 månader. Dei andre er 3-månaders lån. Dei siste månadene har ein kunna oppnå lågare rente på 12-månaders lån enn på 3-månaders lån. Obligasjonslåna har løpetider frå 2 - 7 år, medan dei fleste Kommunalbanklåna har løpetid på 10 år. Ca. halvparten av fylkeskommunen sine lån treng ikkje fornyast før i 2018 eller seinare.

Bankinnskot

Ein kan gje følgjande oversyn over innskot ved utgangen av april:

	Des 2014	April 2015
Ordinære bankinnskot	656 557	919 072
Skattetrekksmidler	105 616	126 919
Bankinnskot "øyremerkte" midlar	490 732	492 920
Bankkonti bompengeprojekt	177 795	172 028
Sum bankinnskot	1 430 700	1 710 939
Kassabeholdningar	21 288	23 285
Sum bankinnskot og kassabeholdn.	1 451 988	1 734 224

Summen av innskot har auka sidan årsskiftet, og var i overkant av 1,7 mrd. kr ved utgangen av april.

Renterisiko

Slik situasjonen er pr. 30. april, vil endringar i rentenivået gje små utslag for fylkeskommunen første året. Tabellen lenger framme i saka viser at fylkeskommunen har lån på 3 573 mill. kr med flytande rente. Det vil ta nokre månader før alle desse låna har fått regulert renta etter ein generell renteoppgang i marknaden.

På den andre sida vil ein renteoppgang på 1 % gje auka inntekter av bankinnskot, utlån og rentekompensasjon for skulebygg og veginvesteringar med ca. 28 mill. kr. Netto renteutgift vil dermed auke med ca. 7 mill. kr i løpet av eit år.

Ein kan konkludere med at fylkeskommunen er lite utsett for renteendringar på kort sikt. Men om ein ser 3-4 år fram i tid, er auke i rentenivået ein stor risikofaktor.

Prognose i høve til budsjett

Ein har oppnådd rentesatsar som ligg godt under det budsjetterte på lån som har fått fastsett ny rente i første tertial. Det synest realistisk å oppnå ei innsparing på opp mot 15 mill. kr i 2015.

Saksprotokoll i fylkesutvalet - 19.05.2015

Fylkesrådmannen sitt forslag vart samrøystes vedteke som innstilling til fylkestinget.

Innstilling til fylkestinget

Fylkestinget tek finansrapporten for 1. tertial 2015 til orientering.

HORDALAND FYLKESKOMMUNE

Finansrapport Hordaland fylkeskommune

Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og finansieringsavtaler

Rapport 2015 1 januar til 30 april

Innhold

- Side 3: Oppsummering og nøkkeltall**
 - Side 4: Fordeling rentebinding**
 - Side 5: Finansreglementets krav**
 - Side 6: Porteføljens durasjon**
 - Side 7: Utvikling i durasjon**
 - Side 8: Utvikling i gjennomsnittrente**
 - Side 9: Utvikling i lånegjeld**
 - Side 10: Opptak av nye lån i perioden**
 - Side 11: Forfall i perioden**
 - Side 12: Motpartoversikt lån**
 - Side 13: Motpartoversikt renttebyttavtaler**
 - Side 14: Markedskommentar**
 - Side 15: Ordliste og forklaring**
- Appendiks : Stamdataoversikt**

Forbehold

Denne rapporten er utarbeidet av Bergen Capital Management AS (heretter BCM) i samsvar med forskrift om finansforvaltning og reglement for finansforvaltning vedtatt av kommunestyret. Rapporten baserer seg på kilder som vurderes som pålitelige, men BCM garanterer ikke at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig. Uttalelsene i rapporten reflekterer oppfatninger på det tidspunkt rapporten ble utarbeidet, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten varsel.

Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. BCM påtar seg intet ansvar for verken direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten. Denne rapporten er kun ment å være til bruk for våre klienter, ikke for offentlig publisering eller distribusjon, men BCM tar dog ingen forbehold om klienters eventuelle offentliggjøring. Ansatte i BCM kan eie verdipapirer i selskaper som er omtalt i rapporten, og kan kjøpe eller selge slike verdipapirer.

Rapporten er utarbeidet på et gitt tidspunkt, verdiendringene kan være store i låne- og verdipapirmarkedet slik at endelig resultat vil kunne avvike, det er brukt beste anslag på gitte tidspunkt som markedspriser i rapporten. Historisk resultat i porteføljer forvaltet av BCM er ingen garanti for fremtidig resultat. Fremtidig resultat vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, porteføljens risiko, samt kostnader ved forvaltning.

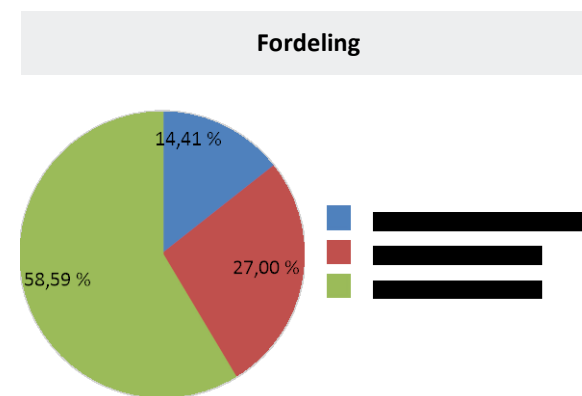
Rapporten inneholder kun gjeld som er forvaltet av BCM. Rapporten er utarbeidet på basis av opplysninger fra långivere og kommunen, BCM kan ikke ta ansvar for riktigheten av denne informasjonen oppgitt fra tredjeparter. Ved reproduksjon eller annen bruk av rapporten bør rapporten i sin helhet vedlegges. Rapporten gir et øyeblikksbilde på rapporteringstidspunkt, slik at porteføljens sammensetning og risiko p.t. kan være høyere eller lavere.

Oppsummering og nøkkeltall

Nøkkeltall		Forklaring
Total lånegjeld	Kr. 8 629 144 958	Viser samlet lånegjeld ved utløpet av rapporteringsperioden. Inkluderer startlån i Husbanken, lån i Kommunalbanken, KLP Kommunekreditt og verdipapirmarkedet.
Durasjon	2,41	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige rentebindingstid. Tallet viser hvor lenge renten på sertifikat, lån og obligasjoner i porteføljen er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalinger, avdrag og hovedstol). Dersom en låneportefølje uten avdrag og årlige rentebetalinger har durasjon på 1 betyr det at porteføljen i gjennomsnitt har en rentebinding på 12 måneder.
Vektet gjennomsnittrente	2,59%	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kupongrente, effektiv rente vil avvike noe. Ved sammenligning mot referanserente må det tas hensyn til durasjon og rentesikringsstrategi.
Kapitalbinding	3,85 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kredittbinding. Tallet viser hvor lang tid det i gjennomsnitt tar før renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt. Desto høyere tall, desto mindre refinansieringsrisiko har kommunen alt annet like.

Fordeling rentebinding

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Lån med fast rente:		
Rentebinding > 1 år	5 056 000 000	58,59 %
Rentebinding < 1 år	2 329 453 718	27,00 %
Sum rentebinding	7 385 453 718	85,59 %
Flytende rente (p.t. vilkår)	1 243 691 240	14,41 %
SUM	8 629 144 958	100,00 %

Forklaring

Tabellen over viser fordelingen for gjeldsporteføljen angitt ved bruk av enkel rentebinding. Lån med flytende rente er lån i Husbanken, Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt til p.t. vilkår. Lån med p.t. vilkår har 14 dagers rentevarsel og oppsigelsestid, dvs. En rentebinding på $14 / 365 = 0,04$. Lån med nibortilknytning (3 eller 6 MND) er sortert som lån med rentebinding under 1 år.

Forklaring

Figuren over viser grafisk fordeling av gjeldsporteføljen kommunen målt ved bruk av enkel rentebinding.

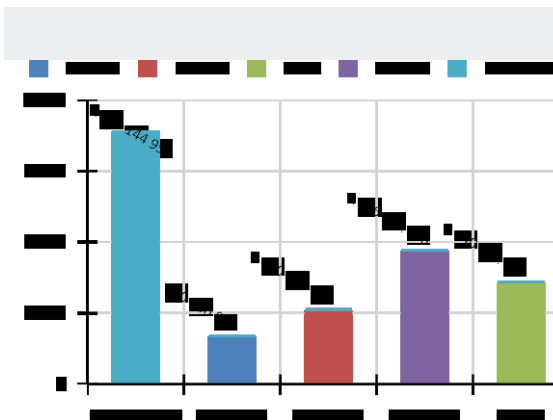
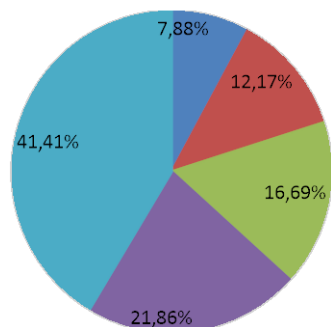
Finansreglementets krav og strategi

Krav i kommunens reglement	Status	Kommentar
Det enkelte lån kan ikke utgjøre mer enn 20 % av den samlede gjeldsporteføljen	✓ OK	
Fylkeskommunen skal ikke ta valutarisiko	✓ OK	
Halvparten av lånegjelden bør som hovedregel ha fastrente. Andelen fast rente kan likevel variere mellom 40 % og 60 % ut fra om en anser vilkårene for rentebinding som gunstig eller ikke.	✓ OK	
Som hovedregel skal det innhentes konkurrerende tilbud ved låneopptak og refinansieringer	✓ OK	
Gjennomsnittlig bindingstid på renten skal være minimum 1 år og maksimum 4 år	✓ OK	
FRA og rentebytteavtaler skal bare brukes som sikringsinstrument	✓ OK	
Netto utestående sikringsinstrument skal ikke på noe tidspunkt overstige summen av utestående og godkjente plasserings eller finansieringsvolum	✓ OK	
Krav til gjeldsporteføljen i henhold til finansreglement <i>(Kommentarer kun dersom det er avvik fra kommunens finansreglement)</i>		

Portføljens durasjon

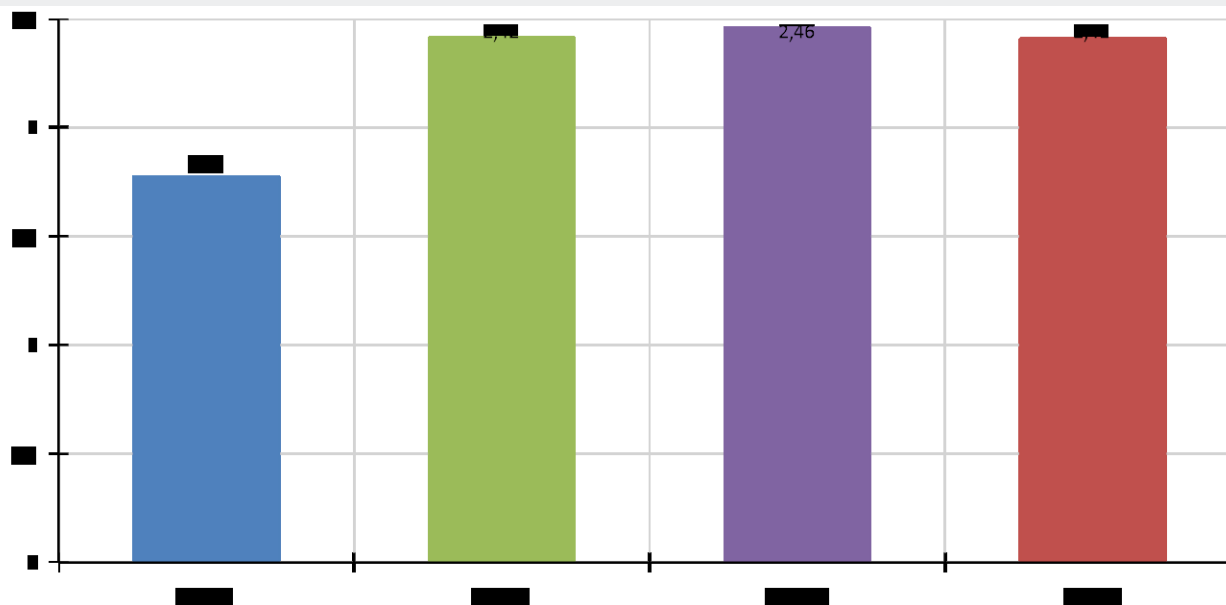
Durasjonsintervall	Pålydende i NOK	Durasjon	Prosentvis andel av porteføljen	Kommentar
Under 1 år	3 573 144 958	0,31	41,41%	Durasjon brukes ofte for å måle renterisiko. Durasjon gir et uttrykk for hvor følsom markedsverdien på lånene er for en endring i markedsrentene.
1 to 2 år	680 000 000	1,15	7,88%	
2 to 3 år	1 050 000 000	2,54	12,17%	Man kan se på durasjon som vektet gjennomsnittlig løpetid for et lån eller en plassering. Porteføljens durasjon er i tabellen målt ved slutten av rapporteringsperioden. Ved beregning av durasjon for porteføljen er det antatt at alle lån, sertifikat og obligasjoner er priset til kurs lik 100 %.
3 to 5 år	1 886 000 000	4,01	21,86%	
> 5 år	1 440 000 000	6,03	16,69%	
SUM	8 629 144 958	2,41	100,00%	Durasjons tallet er i tråd med kommunens finansreglement og rentesikringsstrategi, hvor forutsigbarhet i rentekostnadene er et viktig element.

Durasjonsintervall i % av porteføljen

Utvikling i durasjon

Utvikling i durasjon

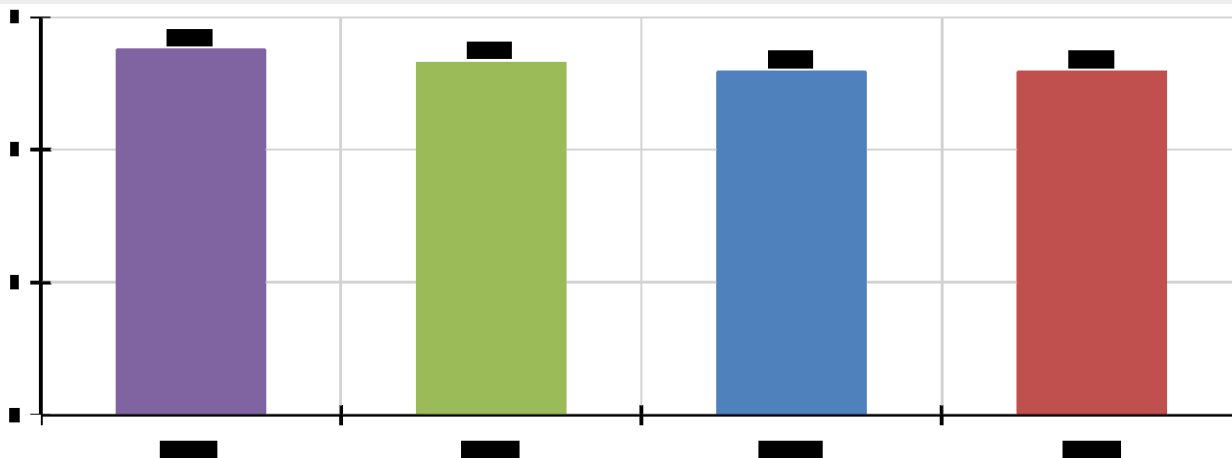

Kommentar

Durasjon er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Utvikling gjennomsnittrente

Utvikling i gjennomsnittrente

Kommentar

Vektet gjennomsnittrente er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Porteføljen og markedsrenter

(Rentene er justert for kredittmargin (påslag), og indikerer derfor faktiske lånerenter for angitt løpetid)

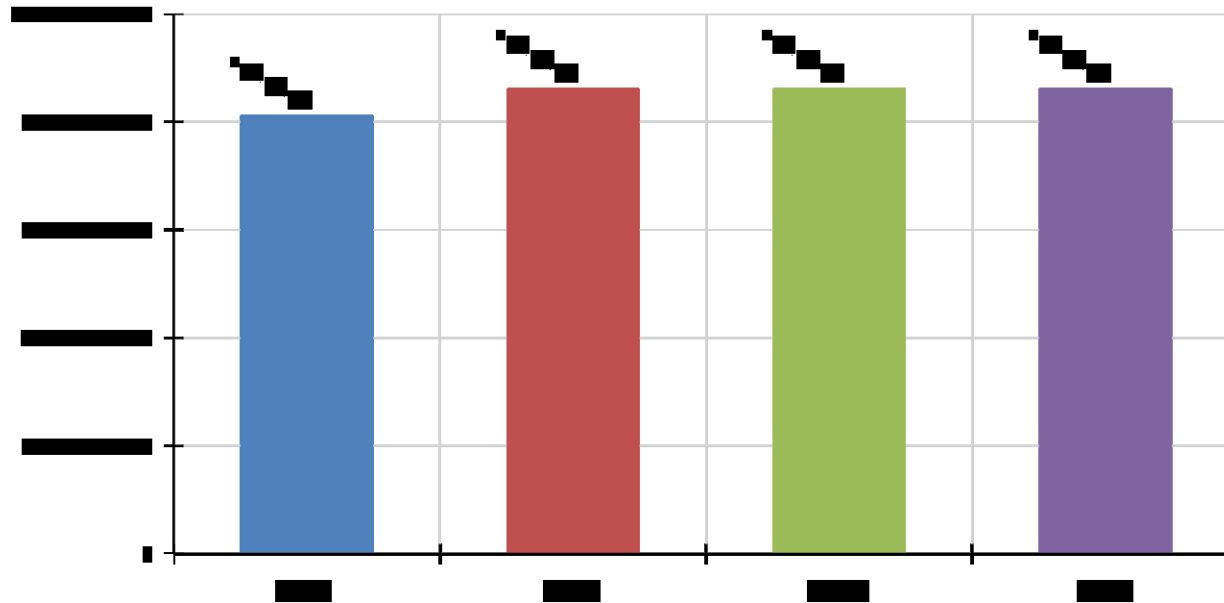
Vektet gjennomsnittrente	P.T.KBN	Norges Bank (foliorenten/styringsrenten)	3 MND	6 MND	12 MND	3 År	5 År
2,59 %	2,00 %	1,25 %	1,50 %	1,50 %	1,50 %	1,65 %	1,95 %

Markedsrenter og porteføljens betingelser

Ved utløpet av rapporteringsperioden

Utvikling i lånegjeld

Utvikling lånegjeld

Kommentar

Lånegjeld er målt ved utgangen av hver måned i rapporteringsperioden.

Opptak av nye lån i perioden

Opptak av nye lån i perioden

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall / renteregulering	Nytt lånenummer	Kommentar
Swedbank FS	12.01.2015	360 000 000	1,520	12.10.2016	NO0010729312	
DNB	30.01.2015	345 000 000	1,410	30.04.2015	NO0010730328	
Danske	12.02.2015	500 000 000	1,800	11.02.2022	NO0010730914	
DNB	16.02.2015	340 000 000	1,480	18.05.2015	NO0010731102	
SEB Merchant Banking	09.03.2015	335 000 000	1,380	08.06.2015	NO0010732472	
DNB	10.03.2015	441 000 000	1,324	10.03.2016	NO0010732548	
Nordea Mkts	18.03.2015	391 000 000	1,260	18.03.2016	NO0010733124	
DNB	30.03.2015	221 000 000	1,570	30.06.2015	NO0010733900	
DNB	30.04.2015	345 000 000	1,550	30.07.2015	NO0010735293	

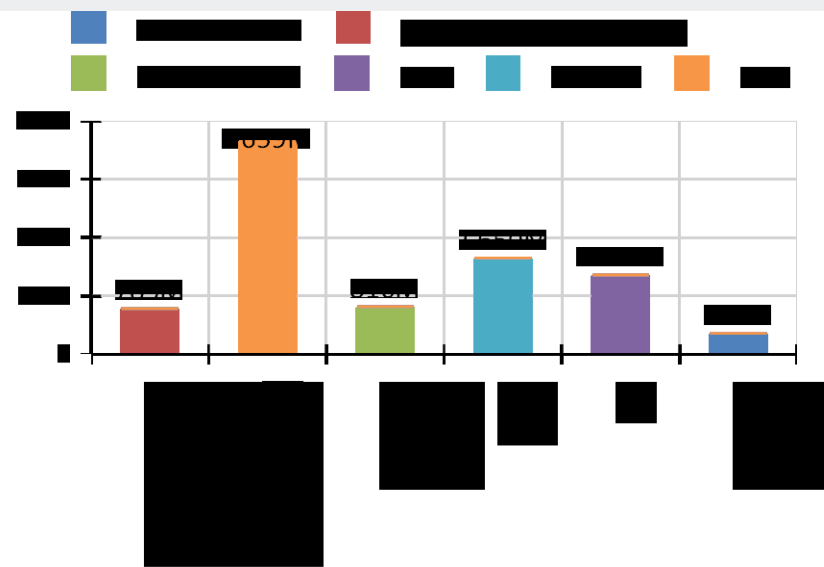
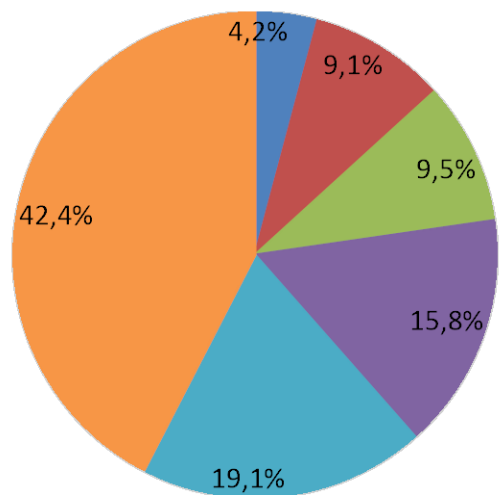
Forfall i perioden

Forfall i perioden

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall / renteregulering	Nytt lånenummer	Kommentar
DNB	11.01.2013	360 000 000	1,800	12.01.2015	NO0010670102	
DNB	30.10.2014	345 000 000	1,710	30.01.2015	NO0010722937	
DNB	14.08.2014	340 000 000	1,780	16.02.2015	NO0010716293	
Danske	08.12.2014	335 000 000	1,820	09.03.2015	NO0010727621	
DNB	10.03.2014	441 000 000	1,773	10.03.2015	NO0010705775	
DNB	18.09.2014	391 000 000	1,738	18.03.2015	NO0010720592	
DNB	29.12.2014	221 000 000	1,730	30.03.2015	NO0010728777	
DNB	30.01.2015	345 000 000	1,410	30.04.2015	NO0010730328	

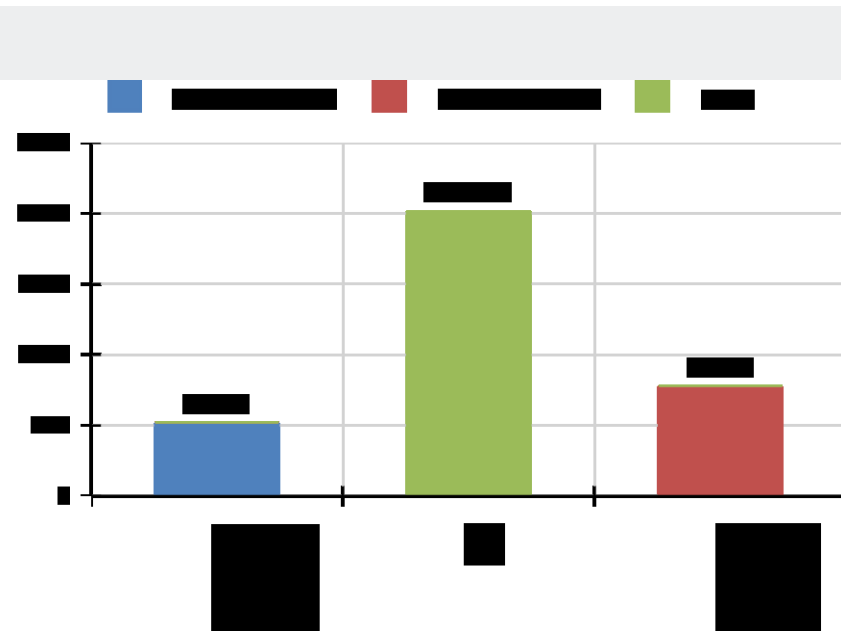
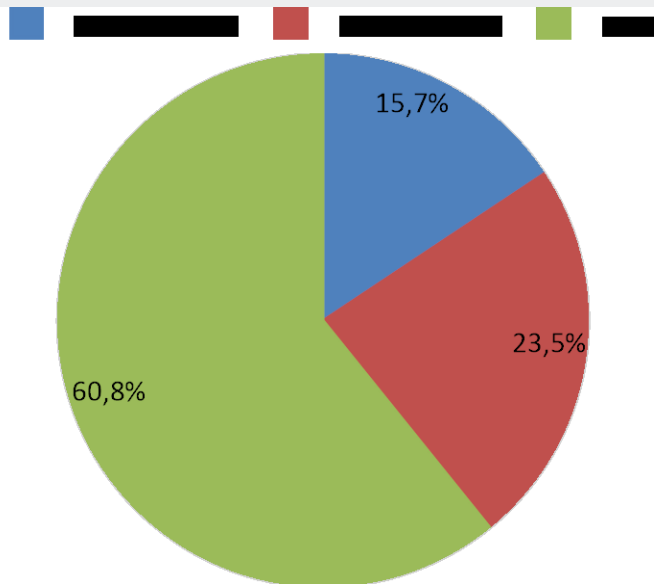
Motpartoversikt lån

Motpartoversikt i prosent

Motpartoversikt rentebytteavtaler

Motpartoversikt i prosent

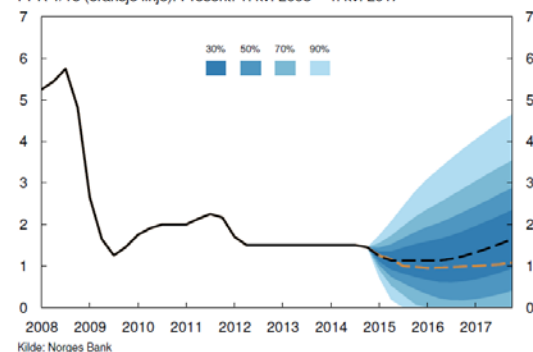
Markedskommentar

Oppgangen i verdensøkonomien er fortsatt moderat og usikkerheten om utviklingen fremover er stor, særlig i euroområdet. Globalt har utviklingen på børsene i 2015 vært god. Her hjemme har vi virkelig fått merke at oljeprisen har halvert seg i løpet av 2014. Til tross for oljefallet har likevel hovedindeksen på Oslo Børs styrket seg (+ 10 %). I 2015 vil bedringen i verdensøkonomien fortsette, og flere økonomier vil henge seg på. Oppgangen i USA vil fortsette, og forbli driveren i økonomisk vekst globalt. Veksten i Europa og Japan, som har slitt med manglende vekst i 2014, vil sannsynligvis styrke seg noe på grunn av lavere oljepris og mer ekspansiv pengepolitikk. Det er ventet noe høyere vekst i fremvoksende økonomier, selv om den avtagende veksttakten i Kina vil fortsette. Styringsrentene er nær null i mange land, og markedsaktørens forventninger til styringsrentene fremover er lave.

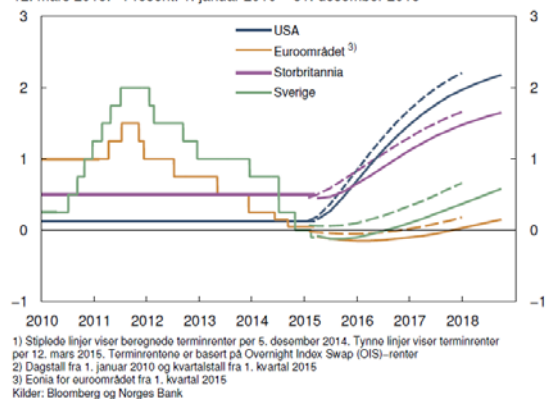
Norges Bank overrasket de fleste i mars med å holde styringsrenten uendret på 1,25 %, og utsatte det forventede rentekuttet på 0,25 prosentenheter til enten mai eller juni. Det indikeres samtidig at ytterligere kutt ser aktuelt ut. I beslutningen ble det lagt vekt på at nedgangen i norsk økonomi vil vare lenger, og renten skal holdes lav lenger. Norges Bank sin egen analyse viser svakere utsikter for norsk økonomi enn i desember. Oljeprisen har falt videre, og aktiviteten i petroleumsnæringen ser ut til å avta mer enn tidligere antatt. Lønnsveksten i fjor ble lavere enn lagt til grunn, og det er forventninger om at lønningene også fremover øker noe mindre enn tidligere anslått. Lavere renter ute trekker også i retning av lavere renter her hjemme. Analysen innebærer en styringsrente på om lag 1 prosent de neste årene. Deretter øker styringsrenten gradvis. Prognosen for styringsrenten er lavere enn anslagene fra desember gjennom hele anslagsperioden. Hovedstyret i Norges Bank har som utgangspunkt for sin vurdering av pengepolitikken at renten settes med sikte på at inflasjonen skal være nær 2,50 prosent. Underliggende inflasjon har i 2015 vært på nivåer nært målet slik at det er det en viss risiko for at renteøkningene kan komme raskere enn det som markedet og Norges Bank legger til grunn.

Norges Bank anslår nå styringsrenten til å ligge på om lag 1 % til høsten 2018, og deretter en gradvis økning. 3 mnd nibor er ved utgangen av april 2015 på 1,50 prosent, som gir en flytende kortsiktig lånerente for kommunen på mellom 1,45 – 1,55 prosent etter kredittpåslag. Det er også svært lave styringsrenter og markedsrenter ute, og det ventes ikke økninger i verken USA eller Europa med det første. Det er derfor mye som taler for at kommunen kan låne til flytende renter under 1,50 prosent i hele 2015 og store deler av 2016.

Figur 2.18 Styringsrenten i referansebanen fra PPR 4/14 med sannsynlighetsfordeling og styringsrenten i referansebanen fra PPR 1/15 (oransje linje). Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2017

Figur 1.4 Styringsrenter og beregnede terminrenter per 5. desember 2014 og 12. mars 2015.¹⁾ Prosent. 1. januar 2010 – 31. desember 2018²⁾

1) Stiplede linjer viser beregnede terminrenter per 5. desember 2014. Tynne linjer viser terminrenter per 12. mars 2015. Terminrentene er basert på Overnight Index Swap (OIS)-renter
2) Dagstall fra 1. januar 2010 og kvartalstall fra 1. kvartal 2015
3) Coria for euroområdet fra 1. kvartal 2015
Kilder: Bloomberg og Norges Bank

Kilde: Bergen Capital Management AS / Norges Bank / Bloomberg, april 2015.

Ordliste og forklaring

Basispunkt - Et basispunkt er ett hundredels prosentpoeng. Denne måleenheten brukes særlig til å angi kostnader og avkastningsforskjeller i kapitalforvaltning.

Deflasjon - Vedvarende fall i det generelle prisnivået (se inflasjon).

Derivat - En finansiell kontrakt hvor verdien avhenger av verdien til en underliggende variabel på et fremtidig tidspunkt. Priser på finansielle aktiva, råvarer osv. benyttes ofte som underliggende variabel. Opsjoner og terminkontrakter er eksempler på derivater.

Durasjon - Durasjonen til en fastrenteobligasjon er den tid det i gjennomsnitt tar før alle kontantstrømmer (rentekuponger og hovedstol) forfaller til betaling. Durasjonen (egentlig modifisert durasjon) gir i tillegg uttrykk for hvor følsom verdien av obligasjonen er for endringer i rentenivået, og forteller hvor mange prosent verdien av obligasjonen vil gå ned med dersom markedsrentene stiger med ett prosentpoeng. Lang durasjon betyr at obligasjonsverdien er svært følsom for renteendringer.

Finansinstitusjoner - Selskap, foretak eller annen institusjon som driver finansieringsvirksomhet, med unntak av offentlige kredittinstitusjoner og fond, verdipapirfond, verdipapirforetak. Finansinstitusjon er en samlebetegnelse for banker, finansieringsforetak og forsikringsselskaper.

Finanstilsynet - Finanstilsynet fører tilsyn med finansinstitusjoner, institusjonene i verdipapirmarkedet, pensjonskasser, revisorer, regnskapsførere, eiendomsめglere og inkassoselskaper.

Foliorenten - Renten bankene får på sine innskudd fra en dag til den neste i Norges Bank. Foliorenten er det viktigste virkemiddelet i pengepolitikken.

FRA-rente - Forward Rate Agreement. Fremtidig renteaftale. Avtale mellom to parter om å fastlåse rentesatsen på et fremtidig innlån eller utlån for en gitt periode.

IMM-dager - Vanlig brukte forfallsdager for standardiserte pengemarkedsprodukter (forkortelsen står for International Money Market).

Inflasjon - Vedvarende vekst i det generelle prisnivået. Inflasjonen måles vanligvis ved veksten i konsumprisindeksen (KPI).

KPI - Konsumprisindeks. Indeks som måler veksten i konsumprisene (se inflasjon).

Kredittinstitusjon - Foretak som mottar innskudd eller andre tilbakebetalingspliktige midler og yter lån for egen regning.

Kredittrisiko - Risiko for at motpart ikke oppfyller sine forpliktelser. I et låneforhold består kredittrisikoen i at låntager ikke oppfyller låneavtalen.

Markedsrisiko - Risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av prisfluktuasjoner i finansielle markeder.

Nominell rente - Pålydende rente på en finansiell fordring. Se også realrente.

Nullkupongobligasjon - En obligasjon uten rentebetalinger. Nullkupongobligasjoner legges ut til underkurs, dvs. til en kurs lavere enn pålydende verdi, og løses inn til pålydende verdi ved forfall.

Ordliste og forklaring

Obligasjon - Standardisert omsettelig lån med opprinnelig løpetid på minst ett år. Betingelsene ved et obligasjonslån, slik som løpetid, rente, renteutbetalingsdatoer og eventuelle rentereguleringsbestemmelser, avtales ved utstedelsen av lånet.

Oppgjørslisiko - Risiko for tap og likviditetsproblemer i forbindelse med avregnings- og oppgjørsfunksjonene. Oppgjørslisiko omfatter kredittrisiko, likviditetsrisiko, juridisk risiko og operasjonell risiko. Ved betalingsformidling blir transaksjoner generert av kunder og de resulterende eksponeringer vil ikke være resultat av eksplisitte kredittvurderinger. Risikoen som oppstår i et betalingssystem.

Opsjon - Man skiller mellom to typer opsjoner, kjøpsopsjoner og salgsopsjoner. En kjøpsopsjon (salgsopsjon) er en rett, men ikke plikt til å kjøpe (selge) et underliggende aktivum til en på forhånd avtalt pris. Mulige underliggende aktiva er aksjer, valuta m.m.

Pengeoppgjøret - Penedelen av verdipapiroppgjøret.

Portefølje - Brukes om samlet mengde av verdipapirer eller lån.

Realrente - Realrenten er nominell rente korrigert for prisstigning (inflasjon).

Rentebærende instrumenter - Finansielle kontrakter der avkastningen er knyttet til en avtalt rente av en pålydende verdi. Et eksempel er obligasjoner.

Renteforvaltning - Styling og oppfølging av en portefølje av rentebærende instrumenter.

Rentefølsomhet - Sier noe om hvor mye kursen på et rentefond endres ved renteendring på ett prosentpoeng i pengemarkedet.

Rentemargin - Differansen mellom (en banks) utlåns- og innskuddsrente.

Styringsrente - Sentralbankens sentrale rente i utøvelsen av pengepolitikken. I Norge er dette foliorenten.

Swap - Avtale mellom to parter om å bytte fremtidige kontantstrømmer. For eksempel kan den ene parten betale den andre flytende rente, mens den selv mottar fast rente.

Terminrenter - Terminrenter er renter som løper mellom to fremtidige tidspunkter. Terminrentene kan under visse forutsetninger gi uttrykk for markedets forventninger om fremtidig rentenivå.

Valutakurs - Prisen på et lands valuta målt mot andre lands valuta, for eksempel norske kroner per euro.

Valutarisiko - Risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av fluktasjoner i valutakursen.

Verdipapirforetak - Foretak som yter investeringstjenester.

VPS - Verdipapirsentralen (VPS) er en privat, selveiende institusjon, opprettet ved lov om verdipapirsentral, som driver et elektronisk rettighetsregister for aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrumenter med i hovedsak norske utsteder.

Stamdataoversikt

Type	Ref. nr	Motpart	Beløp	Startdato	Forf. dato	Type	Ref rente	B. Periode	Rente	Margin	Total rente	% av gjeld
Lån	NO0010703937	Danske	400 000 000	14.02.2014	14.02.2019	Fast	Fast	År	2,750	0,000	2,750	4,46 %
Lån	NO0010717465	Danske	400 000 000	29.08.2014	29.08.2016	Flytende	Nibor3m	Kvartal	1,350	0,110	1,460	4,46 %
Lån	NO0010722929	Danske	350 000 000	30.10.2014	30.10.2015	Fast	Fast	År	1,690	0,000	1,690	3,90 %
Lån	NO0010730914	Danske	500 000 000	12.02.2015	11.02.2022	Fast	Fast	År	1,800	0,000	1,800	5,57 %
Lån	52050698564	DNB	12 453 718	01.01.2010	31.12.2015	Flytende	Nibor1m	År	1,520	0,400	1,920	0,14 %
Lån	NO0010730328	DNB	345 000 000	30.01.2015	30.04.2015	Fast	Fast	Kvartal	1,410	0,000	1,410	3,84 %
Lån	NO0010731102	DNB	340 000 000	16.02.2015	18.05.2015	Fast	Fast	Kvartal	1,480	0,000	1,480	3,79 %
Lån	NO0010732548	DNB	441 000 000	10.03.2015	10.03.2016	Fast	Fast	År	1,324	0,000	1,324	4,91 %
Lån	NO0010733900	DNB	221 000 000	30.03.2015	30.06.2015	Fast	Fast	Kvartal	1,570	0,000	1,570	2,46 %
Lån	NO0010735293	DNB	345 000 000	30.04.2015	30.07.2015	Fast	Fast	Kvartal	1,550	0,000	1,550	3,84 %
Lån	20130155	KBN	230 000 000	23.08.2013	23.08.2018	Fast	Fast	Halvår	3,070	0,000	3,070	2,56 %
Lån	20100066	KBN	350 000 000	18.02.2010	18.02.2020	Flytende	Nibor3m	Kvartal	1,400	0,400	1,800	3,90 %
Lån	20100285	KBN	355 000 000	18.06.2010	18.06.2020	Flytende	Nibor3m	Kvartal	1,290	0,400	1,690	3,96 %
Lån	20100917	KBN	320 000 000	20.12.2010	20.12.2030	Flytende	PT Rente KBN	Halvår	2,000	0,000	2,000	3,57 %

Stamdataoversikt

Type	Ref. nr	Motpart	Beløp	Startdato	Forf. dato	Type	Ref rente	B. Periode	Rente	Margin	Total rente	% av gjeld
Lån	20110037	KBN	328 000 000	27.01.2011	22.02.2021	Flytende	PT Rente KBNHalvår		2,000	-0,100	1,900	3,65 %
Lån	20110341	KBN	282 391 240	06.07.2011	06.07.2031	Flytende	PT Rente KBNHalvår		2,000	0,000	2,000	3,15 %
Lån	20110429	KBN	280 000 000	29.08.2011	28.08.2021	Fast	Fast	Halvår	2,760	0,000	2,760	3,12 %
Lån	20120229	KBN	313 300 000	09.05.2012	09.05.2022	Flytende	PT Rente KBNHalvår		2,000	-0,100	1,900	3,49 %
Lån	20130187	KBN	245 000 000	25.04.2013	25.04.2023	Flytende	Nibor3m	Kvartal	1,460	0,400	1,860	2,73 %
Lån	20070517	KBN	300 000 000	21.11.2007	21.11.2017	Flytende	Nibor3m	Kvartal	1,390	0,400	1,790	3,34 %
Lån	20080151	KBN	325 000 000	16.04.2008	16.04.2018	Fast	Fast	Halvår	3,460	0,000	3,460	3,62 %
Lån	20090143	KBN	330 000 000	26.02.2009	26.02.2019	Flytende	Nibor3m	Kvartal	1,360	0,400	1,760	3,68 %
Lån	NO0010690944	Nordea Mkts	425 000 000	01.10.2013	01.10.2017	Flytende	Nibor3m	Kvartal	1,500	0,325	1,825	4,74 %
Lån	NO0010733124	Nordea Mkts	391 000 000	18.03.2015	18.03.2016	Fast	Fast	År	1,260	0,000	1,260	4,36 %
Lån	NO0010713308	SEB Merchant Banking	450 000 000	10.06.2014	10.06.2016	Flytende	Nibor3m	Kvartal	1,380	0,128	1,508	5,01 %
Lån	NO0010732472	SEB Merchant Banking	335 000 000	09.03.2015	08.06.2015	Fast	Fast	Kvartal	1,380	0,000	1,380	3,73 %
Lån	NO0010729312	Swedbank FS	360 000 000	12.01.2015	12.10.2016	Flytende	Nibor3m	Kvartal	1,420	0,100	1,520	4,01 %
Renteb yttavt.	2011051905478	DNB	335 000 000	08.06.2011	08.06.2016	Betala	Fast	Kvartal	3,909	0,000	3,909	3,73 %
Renteb yttavt.	2011051905478	DNB	-335 000 000	08.06.2011	08.06.2016	Innhenting	Nibor3m	Kvartal	1,380	0,000	1,380	-3,73 %
Renteb yttavt.	2011082506781	DNB	330 000 000	27.02.2012	26.02.2019	Betala	Fast	Kvartal	3,470	0,000	3,470	3,68 %

Stamdataoversikt

Type	Ref. nr	Motpart	Beløp	Startdato	Forf. dato	Type	Ref rente	B. Periode	Rente	Margin	Total rente	% av gjeld
Renteb yttavt.	2011082506781	DNB	-330 000 000	27.02.2012	26.02.2019	Innhenting	Nibor3m	Kvartal	1,360	0,000	1,360	-3,68 %
Renteb yttavt.	2011121600536	DNB	320 000 000	20.03.2012	20.03.2022	Betala	Fast	Kvartal	3,274	0,000	3,274	3,57 %
Renteb yttavt.	2011121600536	DNB	-320 000 000	20.03.2012	20.03.2022	Innhenting	Nibor3m	Kvartal	1,210	0,000	1,210	-3,57 %
Renteb yttavt.	2011070404897	DNB	345 000 000	29.07.2011	29.07.2016	Betala	Fast	Kvartal	3,898	0,000	3,898	3,84 %
Renteb yttavt.	2011070404897	DNB	-345 000 000	29.07.2011	29.07.2016	Innhenting	Nibor3m	Kvartal	1,510	0,000	1,510	-3,84 %
Renteb yttavt.	2014020604962	DNB	340 000 000	16.02.2015	16.02.2021	Betala	Fast	Kvartal	2,756	0,000	2,756	3,79 %
Renteb yttavt.	2014020604962	DNB	-340 000 000	16.02.2015	16.02.2021	Innhenting	Nibor3m	Kvartal	1,380	0,000	1,380	-3,79 %
Renteb yttavt.	2013031903268	DNB	350 000 000	18.02.2015	18.02.2020	Betala	Fast	Kvartal	2,958	0,000	2,958	3,90 %
Renteb yttavt.	2013031903268	DNB	-350 000 000	18.02.2015	18.02.2020	Innhenting	Nibor3m	Kvartal	1,400	0,000	1,400	-3,90 %
Renteb yttavt.	1056657/1336454	Nordea Mkts	355 000 000	18.06.2012	18.06.2020	Betala	Fast	Kvartal	3,426	0,000	3,426	3,96 %
Renteb yttavt.	1056657/1336454	Nordea Mkts	-355 000 000	18.06.2012	18.06.2020	Innhenting	Nibor3m	Kvartal	1,290	0,000	1,290	-3,96 %
Renteb yttavt.	1263919/1690044	Nordea Mkts	425 000 000	01.10.2013	01.10.2017	Betala	Fast	Kvartal	2,560	0,000	2,560	4,74 %
Renteb yttavt.	1263919/1690044	Nordea Mkts	-425 000 000	01.10.2013	01.10.2017	Innhenting	Nibor3m	Kvartal	1,500	0,000	1,500	-4,74 %
Renteb yttavt.	101105.019.0	Swedbank FS	300 000 000	22.11.2010	22.11.2017	Betala	Fast	Kvartal	3,565	0,000	3,565	3,34 %
Renteb yttavt.	101105.019.0	Swedbank FS	-300 000 000	22.11.2010	22.11.2017	Innhenting	Nibor3m	Kvartal	1,390	0,000	1,390	-3,34 %
Renteb yttavt.	120424.021.0	Swedbank FS	221 000 000	26.04.2012	22.09.2019	Betala	Fast	Kvartal	3,850	0,000	3,850	2,46 %
Renteb yttavt.	120424.021.0	Swedbank FS	-221 000 000	26.04.2012	22.09.2019	Innhenting	Nibor3m	Kvartal	1,470	0,000	1,470	-2,46 %

Stamdataoversikt

SUM 8 974 144 958